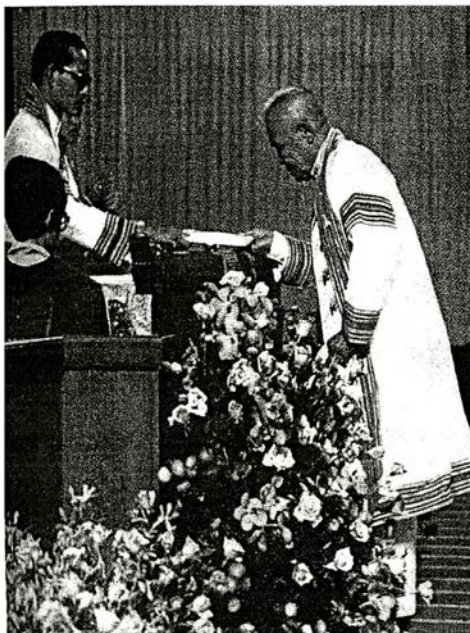

ศาสตราจารย์ นาวาอากาศเอก แยม ประพัฒน์ทอง

๑. กำเนิด

ศาสตราจารย์ นาวาอากาศเอก แยม ประพัฒน์ทองเกิดเมื่อวันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๕๒ (ตรงกับปีระกา เดือนอ้าย) ที่บ้านปลายคลองบางจาก แยกวัดทอง ตำบลบางพลัด เขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพฯ เป็นบุตรของนายแผนกับนางเหล็ง นายแผนสิ้นชีวิตตั้งแต่ ด.ช. แยมยังไม่คลอด หลังจากคลอด ด.ช. แยม แล้ว นางเหล็งได้สมรสใหม่กับนายโหมต ต่อมานางเหล็งได้มีบุตรชายกับนายโหมต ถือเป็นพี่น้องต่างบิดากับนายแยม นางเหล็งผู้เป็นมารดาได้เสียชีวิตขณะ ด.ช. แยมอายุได้ประมาณ ๓ ขวบ หลังจากนั้น นายโหมตได้เลี้ยงดู ด.ช. แยมและน้องชายมาเป็นอย่างดี

๒. การศึกษา

การศึกษาในระบบ

พ.ศ. ๒๔๕๘ อายุประมาณ ๖ ขวบบิดาได้นำ ด.ช. แยมไปฝากไว้ที่วัดในสำนักท่านพระครูวิสุทธิสังวร (เซ่ง สงฺกัจฺโจ) เจ้าอาวาสวัดภคินีนาถ เรียนหนังสือที่ โรงเรียนประถมวัดภคินีนาถ จบชั้นประถมปีที่ ๓ นายแยมได้เรียนภาษาบาลีเรื่อยมา

พ.ศ. ๒๔๖๔ อายุ ๑๒ ปี บรรพชาได้เพียงพรรษาเดียวก็ต้องลาสิกขา

พ.ศ. ๒๔๖๖ บรรพชาเป็นสามเณรอีกครั้งหนึ่งเมื่ออายุ ๑๔ ปี ขณะเป็นสามเณรก็ได้เรียนพระปริยัติธรรมเรื่อยมา

พ.ศ. ๒๔๗๒ เข้าพิธีอุปสมบท หลังจากอุปสมบทได้เรียนพระปริยัติธรรม

พ.ศ. ๒๔๗๙ ลาสิกขาเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม

วิทยฐานะ

พ.ศ. ๒๔๖๘	สอบไล่ได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และสอบได้นักธรรมตรี
พ.ศ. ๒๔๖๙	สอบได้นักธรรมโท
พ.ศ. ๒๔๗๐	สอบได้เปรียญธรรม ๔ ประโยค
พ.ศ. ๒๔๗๒	สอบได้เปรียญธรรม ๕ ประโยค
พ.ศ. ๒๔๗๓	สอบได้นักธรรมเอก
พ.ศ. ๒๔๗๔	สอบได้เปรียญธรรม ๖ ประโยค
พ.ศ. ๒๔๗๕	สอบได้เปรียญธรรม ๗ ประโยค
พ.ศ. ๒๔๗๖	สอบได้เปรียญธรรม ๘ ประโยค
พ.ศ. ๒๔๗๗	สอบได้เปรียญธรรม ๙ ประโยค

๓. ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๔๗๙	หลังจากลาสิกขาแล้วได้สมัครเข้ารับราชการในหน้าที่พนักงานจัดทำอักษรานุกรม ภูมิศาสตร์ ของราชบัณฑิตยสถาน ได้รับค่าจ้างรายวัน วันละ ๘๐ สตางค์ทำอยู่ ประมาณ ๖ เดือน ได้ลาออกไปอยู่กับพระราชวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ (น.ม.ส.) ซึ่งทรงเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ประมวญสาร (รายสัปดาห์) ประมวญวัน (รายวัน)
พ.ศ. ๒๔๘๑	สมัครเข้ารับราชการในแผนกอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารบกเรียกชื่อในครั้งนั้นว่า ยศ. ๔ ช่วงสงครามเอเซียบูรพาได้เป็นอนุศาสตราจารย์ประจำกองพลที่ ๗ กองทัพ ๒
พ.ศ. ๒๔๘๙	หลังสงครามเลิกได้ย้ายไปเป็นอนุศาสนาจารย์ประจำกองทัพอากาศ อยู่จนครบอายุเกษียณ ดำรงตำแหน่งสูงสุดในสายงานคือ ผู้อำนวยการกองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ เป็นผู้อำนวยการกองอนุศาสนาจารย์คนแรกในสายงานส่วนนี้ของกองทัพไทย
พ.ศ. ๒๔๙๘	ได้รับการแต่งตั้งยศทหารเป็นว่าที่นาวาอากาศโท
พ.ศ. ๒๔๙๙	ได้รับพระราชทานยศเป็นนาวาอากาศโท
พ.ศ. ๒๕๐๑	ได้รับพระราชทานยศเป็นนาวาอากาศเอก
พ.ศ. ๒๕๑๓	เกษียณอายุราชการ

๔. งานพิเศษ

๑. นอกจากการสอนการอบรมอันเป็นงานประจำ ยังเป็นผู้บรรยายนิทานชาดกทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในขณะที่รับราชการอยู่
๒. เป็นผู้บรรยายถวายเป็นความรู้วิชาต่างชั้นภาษาบาลีในโรงเรียนพระปริยัติธรรมชั้นสูงของคณะสงฆ์
๓. เป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาภาษาบาลีแก่นักศึกษาระดับปริญญาโทของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศิลปากร
๔. เป็นกรรมการร่วมเฉลยข้อสอบพระปริยัติธรรมสนามหลวงแผนกบาลีทุกประโยคตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๐๒
๕. ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาพระพุทธศาสนาและวิชาประเพณีไทยโบราณในมหาวิทยาลัยต่างๆ

๕. ผลงานทางวิชาการ

๕.๑ ผลงานที่เกี่ยวข้องกับจารึกศึกษา

- แยม ประพัฒน์ทอง และเทิม มีเต็ม. “จารึกเขมมมาฯ เมืองศรีเทพ.” ใน **จารึกในประเทศไทย เล่ม ๑ : อักษรปัลลวะ อักษรหลังปัลลวะ**, ๑๓๒ – ๑๓๔. กรุงเทพฯ : หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร, ๒๕๒๙.
- แยม ประพัฒน์ทอง และจ๋า ทองคำวรรณ. “จารึกเนินสระบัว.” ใน **จารึกในประเทศไทย เล่ม ๑ : อักษรปัลลวะ อักษรหลังปัลลวะ**, ๑๗๙ – ๑๘๖. กรุงเทพฯ : หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร, ๒๕๒๙.
- แยม ประพัฒน์ทอง และเทิม มีเต็ม. “จารึกสถูปดินเผาเมืองทัพชุมพล ๒.” ใน **จารึกในประเทศไทย เล่ม ๑ : อักษรปัลลวะ อักษรหลังปัลลวะ**, ๒๔๔ – ๒๔๖. กรุงเทพฯ : หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร, ๒๕๒๙.
- แยม ประพัฒน์ทอง และประสาร บุญประคอง. “จารึกฐานรองพระธรรมจักร.” ใน **จารึกในประเทศไทย เล่ม ๑ : อักษรปัลลวะ อักษรหลังปัลลวะ**, ๙๘ – ๙๙. กรุงเทพฯ : หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร, ๒๕๒๙.
- แยม ประพัฒน์ทอง. **แยมบรรยาย ในงานฉลองปริญญาคุณุภีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, ๒๕๒๓.

๕.๒ ผลงานด้านอื่นๆ

แยม ประพันธ์ของ. **พ่อเลี้ยง**. พระนคร : โรงพิมพ์พิมพ์ศรี, ๒๔๙๐.

แยม ประพันธ์ของ. **มหาบัณฑิตแห่งมิลานคร ภาคที่ ๑**. พระนคร : โรงพิมพ์การพิมพ์พาณิชย์, ๒๔๙๕.

แยม ประพันธ์ของ. **คัมภีร์สุโธลังกา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร : โรงพิมพ์ธรรมบรรณาการ, ๒๕๐๐.

แยม ประพันธ์ของ. **ปาฐกฐาเรื่องพุทธศาสนาไม่ใช่ปรัชญา และสัทธรรมปฏิรูป**. พระนคร : โรงพิมพ์ธรรมบรรณาการ, ๒๕๐๐.

แยม ประพันธ์ของ. **ปาฐกฐาเรื่องค่าของคน**. กรุงเทพฯ : พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๐๗.

แยม ประพันธ์ของ. **รวมเรื่องชาดก**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมสารบรรณทหารอากาศ, ๒๕๐๙.

แยม ประพันธ์ของ. **ตรีรัตน์**. กรุงเทพฯ : กรุงสยามการพิมพ์, ๒๕๒๘.

อภิธรรมมัตราสังคห. **พระคัมภีร์สังขสังเขป**. แยม ประพันธ์ของ แปล. พระนคร : รัชดารมณการพิมพ์, ๒๕๐๗.

พระสัมมธรรมโฆษเณะ. **โลกบัญญัติ**. แยมประพันธ์ของ แปล. กรุงเทพฯ : หอสมุดแห่งชาติ, ๒๕๒๘.

กรมศิลปากร, หอสมุดแห่งชาติ. **โลกที่ปसार**. พระสังฆราชเมธีกร แต่ง. แยม ประพันธ์ของ แปล. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, ๒๕๒๓.

๖. เกียรติคุณที่ได้รับ

ปีพุทธศักราช ๒๕๒๓ ได้รับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๗. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ

- พ.ศ. ๒๔๙๑ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ จตุรตถาภรณ์ มงกุฎไทย
- พ.ศ. ๒๔๙๗ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ จตุรตถาภรณ์ ช้างเผือก
- พ.ศ. ๒๔๙๙ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตริตตราภรณ์ มงกุฎไทย
- พ.ศ. ๒๕๐๔ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตริตตราภรณ์ ช้างเผือก
- พ.ศ. ๒๕๐๘ เหรียญชัยสมรภูมิ คราวสงครามมหาเอเชียบูรพา
- พ.ศ. ๒๕๑๓ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ทวีติยาพร มงกุฎไทย

วาระสุดท้ายของชีวิต

ศาสตราจารย์นาวาอากาศเอก (พิเศษ) แยม ประพันธ์ของ ถึงแก่มรณกรรมในวันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๘ ณ โรงพยาบาลรามธิบดี

ข้อมูลจาก :

ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, “ศาสตราจารย์ นาวาอากาศเอก (พิเศษ) **เยี่ยม ประพัฒน์ทอง,**” ใน **ประวัติบูรพาจารย์ด้านจารึกศึกษา** (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยฯ, ๒๕๔๖), ๙๕ - ๑๐๑.